

BURO SRO
T.a.v. mevr. M. van der Hoven
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht

Datum 15 juni 2016
Kenmerk BE/2016/162/r
Uw kenmerk Email d.d.
Auteur(s) ing. T.J.P. den Otter
Projectleider(s) ing. C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Esseboom 2 te Laren

Aan de Esseboom 2 te Laren is het Rosa Spier Huis gesitueerd. Het Rosa Spier Huis is een woon-werkcentrum voor oudere kunstenaars en wetenschappers. Een projectontwikkelaar is voornemens om alle bebouwing te slopen en acht nieuwe vrijstaande woningen te realiseren. Tevens zal het gehele terrein heringericht worden met een centrale weg en herinrichting van het terrein.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

In opdracht van de projectontwikkelaar stelt Buro SRO het bestemmingsplanwijziging op. Buro SRO heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. In de voorliggende beoordeling zal indien relevant bij conclusies en aanbevelingen de consequenties ten aanzien van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017 van kracht) worden cursief benoemd.

Onderzoeksdoel

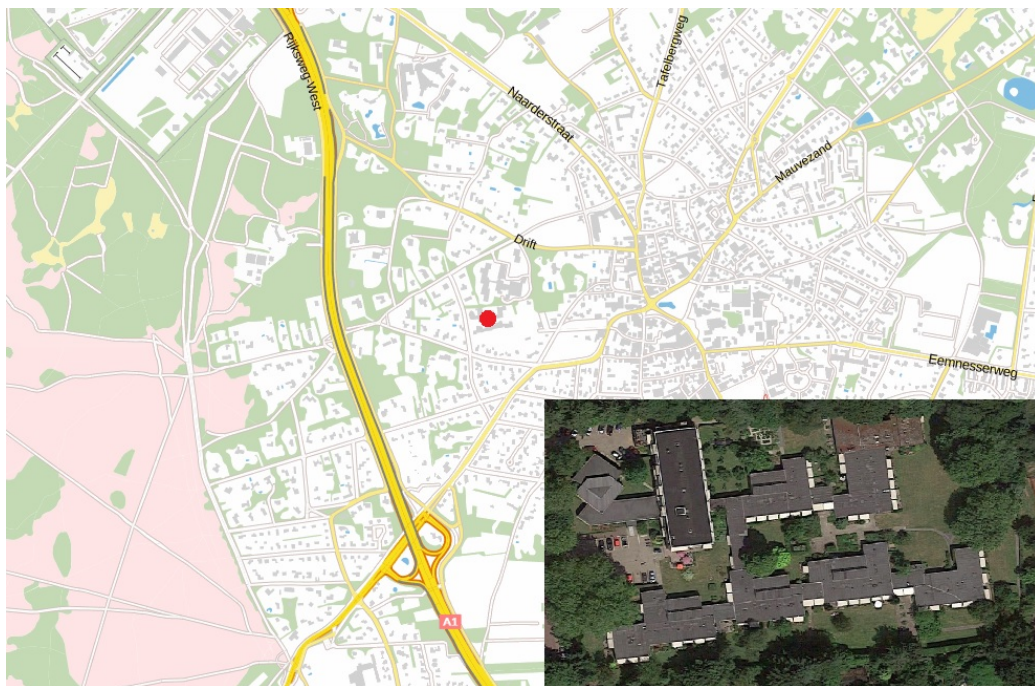
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Esseboom 2 te Laren. De locatie bestaat gebouwen t.b.v. de Rosa Spier Stichting, parkeerterrein tuinen en groenstructuren gelegen. De bebouwing bestaat uit een hoofdbouw met meerdere verdiepingen en woningen van één enkele verdieping. Alle bebouwing bestaat uit gemetselde muren en een bitumen dak met houten details. De planlocatie is momenteel dagelijks intensief in gebruik door de Rosa Spier Stichting. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt begrensd door de het terrein van Stichting Johanniter Huis Amaris Theodotion (noordzijde), de Esseboom (westzijde), door verschillende percelen aan de Houtweg (zuidzijde) en door tennisbanen van de tennisclub T.C. 't Laer (oostzijde). De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit een mozaïek van vrijstaande woningen, tuinachtige structuren en openbaar groen. Op ca. 500m in westelijke richting is de autosnelweg de A1 en op ca. 1km ten westen is het Beschermd Natuurmonument Bussumer-/Westerheide gelegen, tevens is in de oostelijke richting het dorp Laren gesitueerd.

Figuur 1 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Esseboom 2 te Laren (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functionieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen bebouwing: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- verwijderen groen: t.b.v. sloop en nieuwbouw worden bomen, struiken en planten verwijderd;
- vergraven braakliggend perceel: herinrichting ruimte tot bouwrijpe fase (grondverzet e.d.);
- bouw nieuwe woningen: diverse timmer-, beton-, metsel-, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede allerlei kleine bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein/erf; allerlei (straat)werkzaamheden

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 6 juni 2016. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 17° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Alle muren zijn geïnspecteerd op het voorkomen van beschermde muurvegetatie, deze zijn niet aangetroffen. Een groot deel van het perceel bestaat uit verharding of onderhouden tuinen. Op de planlocatie is in beperkte mate natuurlijke vegetatie aanwezig, rondom de planlocatie zijn bosachtige vegetatiestructuren aangetroffen. Waargenomen soorten zijn onder andere: Esdoorn, lijsterbes, linde, acacia, madeliefje, robertskruid, klaproos, adelaarsvaren, schietwilg, boterbloem, zomereik, fijnspar, nachtkoekoeksbloem en hедера. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de aangetroffen soorten en de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens een nest van rode eekhoorn, geen sporen van en/of (beschermde) zoogdieren aangetroffen. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. Voor soorten die in relatief natuurlijke omstandigheden leven is de planlocatie grotendeels ongeschikt. Op de planlocatie is een hoge mate van verstoring door de continue aanwezigheid van mensen. Gedurende het veldbezoek is een nestlocatie van rode eekhoorn aangetroffen, echter staat de betreffende boom buiten het plangebied en zal derhalve geen negatieve effecten ondervinden door de voorgenomen werkzaamheden. Het incidentele voorkomen van algemene en licht beschermde soorten zoals: mol, konijn, bruine rat, huismuis, egel en bunzing kan niet worden uitgesloten. De voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen leiden niet tot een significante verstoring van beschermde zoogdieren. Bovendien geldt vrijstelling voor eerder genoemde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde zoogdieren kunnen derhalve worden uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Alle gebouwen zijn nauwkeurig gecontroleerd op openingen en op eventuele gebruikssporen van de bestaande openingen. Gedurende het veldbezoek zijn geschikte invliegopeningen gevonden bij het hoofdgebouw. Vanwege de geschikte aanvliegmogelijkheden in verband met de hoeveelheid geschikte openingen kan een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen niet uitgesloten worden. De planlocatie is tevens geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Met name vanwege de rechte structuren van de bebouwing en de omliggend bosachtige structuren. Negatieve effecten ten aanzien van de soortgroep kunnen derhalve niet uitgesloten worden. Om effecten op vleermuizen uit te sluiten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden ten aanzien van welke functie ofwel geen functie de bestaande bebouwing dient ten behoeve van vleermuizen. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen aanwezig zijn dienen er om verstoring te voorkomen maatregelen getroffen te worden ten aanzien van het foerageergebied.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving is, behoudens kleine watersalamander en bruine kikker, het voorkomen van reptielen en amfibieën onbekend. Gelet op de dispersie en geprefereerd habitat van beschermde amfibieën en reptielen is het voorkomen van dergelijke soorten uitgesloten. Aannemelijk is dat minder watergebonden soorten zoals gewone pad en bruine kikker gebruik maken van schaduwrijke- en relatief vochtige plaatsen en vijvers op en rondom de planlocatie. Tevens geldt dat een essentiële functie kan worden uitgesloten. Bovendien geldt voor deze soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Significante negatieve effecten op zwaardere en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden niet verwacht en kunnen derhalve uitgesloten worden.

Vissen

Er zijn geen werkzaamheden voorgenomen op natuurlijke oppervlaktewateren. Effecten op vissen zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek, behoudens waterjuffer, geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. Er zijn geen werkzaamheden voorgenomen op natuurlijke oppervlaktewateren. Derhalve kunnen effecten op beschermde watergebonden insectensoorten (o.a. waterkevers, platte schijfhoren, kreeften en libellen) worden uitgesloten. De vegetatie rondom de kunstmatige vijvers bestaat uit algemeen voorkomende soorten. De betreffende soorten dienen geen essentiële functie ten behoeve van beschermde watergebonden insecten. Specifieke omstandigheden die door beschermde insectensoorten worden geprefereerd zijn niet aanwezig (waardplanten, overwinteringslocaties e.d.). Tevens is er geen sprake van een aantal typische habitats zoals dood hout in oude loofbossen of vennetjes en is op basis van landelijke verspreidingsgegevens het voorkomen van slechts een beperkt aantal soorten bekend. Het is uitgesloten dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect hebben op beschermde ongewervelde.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek een aantal vogelsoorten, sporen en/of nesten hiervan waargenomen. De aangetroffen soorten zijn: ekster, groenling, merel, gierzwaluw, tjiftjaf, pimpelmees, grote bonte specht, koolmees, vink, roodborst, gaai, wilde eend, huismus, houtduif, boomkruiper, heggenmus, roek, kauw en winterkoning. Dit betreft zowel overvliegende, foeragerende en rustende individuen. De bebouwing is gecontroleerd op potentiële broedlocaties voor gierzwaluw en huismus. Gezien de structuur van de bebouwing en het ontbreken aan geschikte invliegopeningen zijn nesten van gierzwaluw en huismus uitgesloten.

De groenere delen van het terrein (bomen, hagen, struiken etc.) zijn geschikt als broedlocaties voor kleinere zangvogels, kraaiachtigen en duiven. Gedurende het veldbezoek zijn een nest van ekster en verschillende nestkasten voor kleinere zangvogels aangetroffen. Teneinde effecten op broedvogels te voorkomen dienen ontwikkelingen buiten het broedseizoen (15 maart- 15 juli) te worden uitgevoerd of indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient voorafgaand een nestcontrole te worden uitgevoerd door een ter zake deskundig persoon. De beoogde ingrepen leiden in het broedseizoen mogelijk tot overtreding van de Flora- en faunawet. Mits bovenstaande maatregelen in acht worden genomen zijn negatieve effecten op (broed)vogels uitgesloten.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Natuurnetwerk Nederland. Binnen een straal van 3 kilometer zijn de Beschermd Natuurmonumenten "Bussumer-/Westerheide", "Zuiderheide/Laarderwasmeer", "Postiljonheide", "Tafelberg-/Blaricummerheide", "Tafelberg-/Blaricummerheide II" en diverse NNN (Natuurnetwerk Nederland) structuren gelegen (figuur 3).

Figuur 3 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. Binnen een straal van 3 kilometer zijn de Beschermd Natuurmonumenten 'Bussumer-/Westerheide', 'Zuiderheide/Laarderwasmeer', 'Postiljonheide', 'Tafelberg-/Blaricummerheide', 'Tafelberg-/Blaricummerheide II' (bruine arcering) en diverse NNN structuren (groene arcering) gelegen (bron: synbiosys.alterra.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft, behoudens vleermuis, aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Potentiële verblijfsplaatsen van vleermuis zijn aangetroffen, tevens is de planlocatie geschikt als foerageergebied. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.

Voor de thans licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1) geldt vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. Naar verwachting worden voor deze algemene soorten nieuwe vrijstellingsbesluiten opgesteld.

- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemeen voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten, behoudens vleermuis, waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. In soort specifiek onderzoek dient te worden vastgesteld welke functie het plangebied al dan niet heeft voor vleermuizen.

Soort	Flora- en faunawet	Wet natuurbescherming	Onderzoeksinspanning
Vleermuizen	Tabel 3	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	4-5 veldbezoeken in periode wk 20 t/m wk 37, onderzoek m.b.v. batdetector

- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde gebieden is van externe werking geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens ontwikkelingen moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Gedurende ontwikkelingen de aanwezige vegetatie of bodemateriaal (takken, stronken e.d.) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Gedurende ontwikkelingen wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Ten aanzien van vleermuizen dient er aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar welke functie ofwel geen functie de bestaande bebouwing heeft ten behoeve van vleermuizen. Dit betreft enkel het hoofdgebouw. Na het afronden van dit onderzoek en het uitvoeren van de eventuele mitigerende maatregelen dienen de werkzaamheden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.

- Ten aanzien van broedvogels dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd c.q. opgestart. Het broedseizoen betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Indien de werkzaamheden om moverende redenen in het broedseizoen plaatsvinden dient, alvorens deze uitgevoerd worden, door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedende vogels of nesten aanwezig zijn. De deskundige geeft aan welke maatregelen eventueel van toepassing zijn.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
 KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Esseboom 2 te Laren. De beoogde ontwikkeling bestaat uit de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van acht nieuwe woningen.

Figuur 2 Het terrein bestaat voornamelijk uit verharding en een parkachtige tuin welke intensief wordt beheerd.

Figuur 3 In de huidige situatie is de bebouwing in gebruik door de Rosa Spier Stichting en is het plangebied derhalve onderhevig aan verstoring door menselijke activiteit.

Figuur 4 De openingen in de gevel zijn potentiële invliegopeningen voor vleermuizen, tevens zijn de bomen, struiken en andere beplanting potentiële nestlocaties voor broedvogels.